

MARKER CHẨN ĐOÁN VIÊM GAN SIÊU VI A

SIÊU VI VIÊM GAN A (HAV)

- Picornaviridae: RNA virus
- Lấy truyền: tiêu hóa (fecal-oral route)
  - Nước đang phát triển: 90% trẻ em nhiễm và có miễn dịch trước 10 tuổi
- Hầu hết trẻ em (<15 tuổi): nhiễm không triệu chứng
- 70% người lớn nhiễm có vàng da và gan to
- Không diễn tiến mạn tính

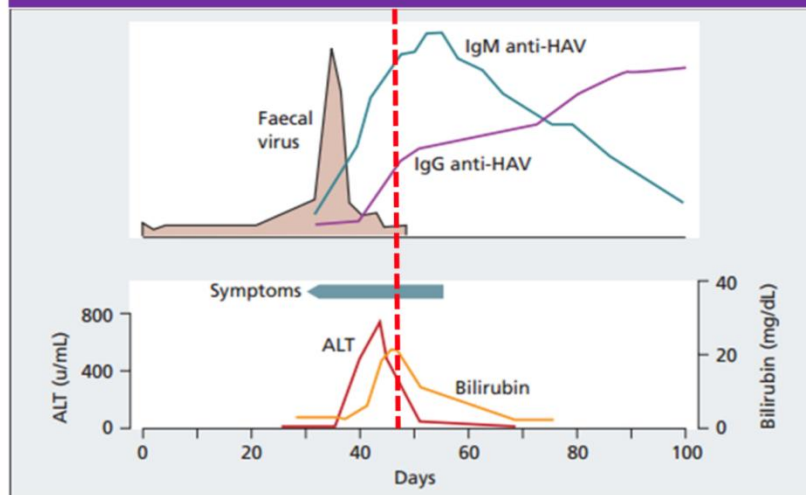
MARKER CHẨN ĐOÁN NHIỄM HAV

- IgM anti-HAV: nhiễm HAV cấp
- IgG anti-HAV:
  - Đã từng nhiễm HAV: bảo vệ lâu dài (long-term protection)
  - Đã chích ngừa (tồn tại nhiều năm)
- HAV RNA: nhiễm HAV cấp

- Nhớ viêm gan cấp thì phải làm ABCE và đã AE thì là IgM antiHAV và IgM antiHEV

- HAV / HEV RNA ít làm. Nguyên tắc những bệnh nhân không tạo được kháng thể thì mới làm cái này (BN suy giảm miễn dịch)

DIỄN TIẾN

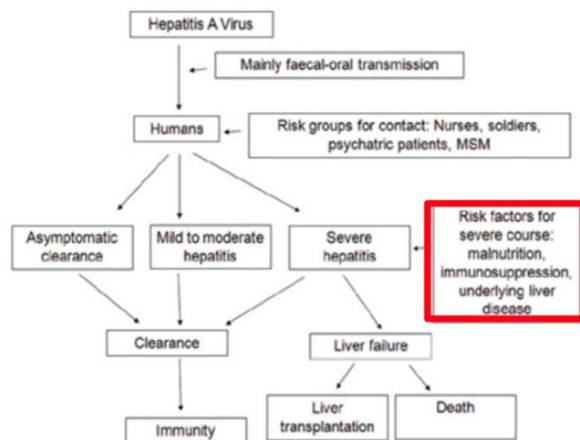

Diễn tiến viêm gan cấp

- Giai đoạn tiền triệu
- Giai đoạn tiền vàng: mệt mỏi như cúm
- Giai đoạn vàng da
- Giai đoạn hồi phục

→ Chỉ điểm viêm gan do siêu vi là có sốt, do thuốc thường không sốt.

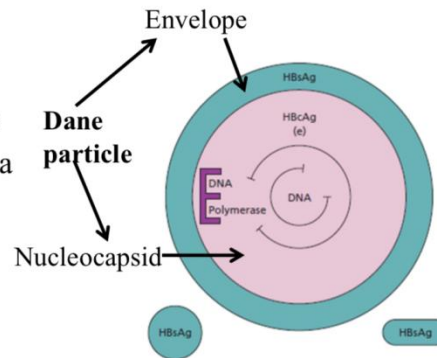
SIÊU VI VIÊM GAN A

MARKER CHẨN ĐOÁN VIÊM GAN SIÊU VI B

SIÊU VI VIÊM GAN B (HBV)

- Hepadnaviruses
- Hepatitis B virion (Dane particle): outer envelope (HBsAg) + a nucleocapsid contains a DNA genome
- The HBV genome = circular, partially double-stranded

LÂY TRUYỀN

- Dễ lây truyền hơn HIV và HCV
- Máu - mẹ truyền sang con - quan hệ tình dục
- Mẹ truyền sang con: chu sinh
  - Lây truyền trong tử cung có thể có nhưng rất ít
  - Vẫn có thể cho con bú nếu bé được tiêm chủng

LÂY TRUYỀN

Characteristic	Pattern		
Prevalence	High	Intermediate	Low
Carrier rate	≥8%	2-7%	<2%
Geographical distribution	Southeast Asia	Middle East	United States and Canada
	China	Mediterranean basin	Western Europe
	Pacific Islands	Eastern Europe	Australia
	Sub-Saharan Africa	Central and South Asia	New Zealand
		Japan	
Predominant age at infection	Perinatal and early childhood	Latin and South America	
Predominant mode of transmission	Maternal-infant, percutaneous	Early childhood	Adult
		Percutaneous, sexual	Sexual, percutaneous

MARKER CHẨN ĐOÁN HBV

- Chẩn đoán xác định nhiễm HBV
- Phân biệt nhiễm cấp – nhiễm mạn
- Theo dõi đáp ứng miễn dịch của chủng ngừa (vaccine-induced immunity)
- Đánh giá chỉ định điều trị
- Theo dõi hiệu quả điều trị và kháng thuốc

HBsAg và Anti-HBs

- HBsAg: phát hiện có nhiễm HBV (có thể nhiễm cấp hay mạn tính)
  - Xuất hiện 1-10 tuần sau tiếp xúc HBV (trước khi có tăng transaminase)
- Hồi phục: không phát hiện HBsAg sau 4-6 tháng
  - Biến mất HBsAg theo sau bởi xuất hiện Anti-HBs
  - Hồi phục: anti-HBs (+) kéo dài → miễn nhiễm
  - Giai đoạn cửa sổ: HBsAg(-) và anti-HBs (-) → chẩn đoán dựa vào IgM anti-HBc

- AntiHBs hoặc HBsAb là 2 cách viết như nhau
- HbsAg cho biết **hiện tại** cơ thể có siêu vi B (cấp hoặc mạn), kéo dài trên 6 tháng là mạn.
- AntiHBs là có kháng thể bảo vệ chống lại siêu vi B trong 2 trường hợp: đã từng bị và tự khỏi (95% người lớn khỏi sau 6 tháng) hoặc là chích ngừa. Khi đó AntiHBs (+) HbsAg (-). Vậy làm sao để phân biệt ?
→ Sử dụng AntiHBc total gần giống antiHCV là đã từng tiếp xúc siêu vi B, chủng ngừa thì AntiHBc sẽ âm còn bị rồi thì AntiHBc dương.

HBsAg và Anti-HBs

- Nhiễm mạn: HBsAg (+) > 6 tháng, anti-HBs (-)
- 1/3 người mang HBsAg có anti-HBs (+)
  - Kháng thể Anti-HBs không thể trung hòa virion trong máu
  - Nên được điều trị như bệnh nhân HBsAg (-) và anti-HBs (-)

HBcAg và Anti-HBc

- HBcAg: kháng nguyên trong tế bào bị nhiễm HBV
- IgM anti-HBc:
  - Nhiễm HBV cấp tính
  - Marker duy nhất trong giai đoạn cửa sổ
  - Nồng độ giảm dần khi hồi phục
  - Gia tăng trở lại nếu bệnh nhân bị bùng phát (flare)
- IgG anti-HBc: đã từng nhiễm HBV
  - IgG anti-HBc + anti-HBs: miễn nhiễm
  - IgG anti-HBc + HBsAg: nhiễm mạn

- HbcAg nằm trong tb gan nên không XN máu được
- Anti HBc là đã từng nhiễm
- + Thử HBsAg mà âm tính thì không cần thử cái này mà nếu mà BN có nhiễm bây giờ, trong giai đoạn cửa sổ khi mà HbsAg (-) AntiHBc IgM (+) thì 90-95% cũng sẽ tự hết ?
- AntiHBc IgM (+) thì không phải luôn cấp, có thể là bùng phát trong viêm mạn
- Lâm sàng thường làm AntiHBc total và AntiHBc IgM, không làm AntiHBc IgG

HBcAg và Anti-HBc

- Anti-HBc (+) đơn độc (không kèm HBsAg và anti-HBs)
  - Giai đoạn cửa sổ (chủ yếu IgM anti-HBc)
  - Phục hồi sau nhiễm HBV cấp (anti-HBs không phát hiện được)
  - Nhiễm mạn tính (HBsAg không phát hiện được)
  - Ở vùng dịch tễ: nhiễm HBV nhưng HBsAg không phát hiện được

HBeAg và anti-HBe

- HBeAg: siêu vi đang nhân đôi và tăng khả năng lây nhiễm (replication and infectivity)
- Nhiễm cấp: chuyển huyết thanh HBeAg sang anti-HBe xuất hiện sớm hơn chuyển huyết thanh HBs

- Anti Hbe: siêu vi ngừng nhân đôi, giảm khả năng lây nhiễm
- Mẹ mang thai có HbeAg (+) mang thai 90% là lây nhiễm cho con.

HBeAg và anti-HBe

- Nhiễm mạn
  - HBeAg (+) thường liên quan với HBV DNA cao, bệnh gan đang hoạt động (tăng transaminase) (ngoại trừ giai đoạn dung nạp miễn dịch)
  - Chuyển huyết thanh HBeAg sang anti-HBe thường liên quan với giảm HBV DNA huyết thanh và cải thiện bệnh gan
  - Anti-HBe (+) nhưng HBV DNA huyết thanh cao và bệnh gan hoạt động: đột biến làm giảm hay không thể sản xuất HBsAg (precore hay core promoter mutation)

HBV DNA

- Tải lượng siêu vi trong huyết thanh
- Có thể vẫn còn sau khi chuyển huyết thanh HBsAg
- Dao động khi nhiễm HBV mạn → cần xét nghiệm nhiều lần để xem bệnh nhân ở giai đoạn nào, quyết định điều trị, theo dõi đáp ứng điều trị và theo dõi kháng thuốc

	Nhiễm cấp	Nhiễm mạn	Bùng phát	Chích ngừa	Miễn nhiễm
HBsAg	+	+	+	-	-
AntiHBs	-	-	-	+	+
AntiHBc IgM	+	-	-/+	-	-
AntiHBc IgG	-	+	+	-	+
AntiHBc Total	+	+	+	-	+
HBeAg	+	-/+	+	-	-

- Có 23% HBsAg (+) và AntiHBs (+) trong nhiễm cấp / nhiễm mạn
- + Khả năng lúc trước nhiễm một dòng, tự hết tạo được AntiHBs
- + Bây giờ nhiễm một dòng khác nữa mà AntiHBs không có khả năng bảo vệ
- Muốn biết hiện tại có B: HBsAg
- Có nhiễm cấp: HBsAg antiHBc-IgM
- Có chủng ngừa được: HBsAg (-) AntiHBs (-)
- Khi nào chích ngừa lại: AntiHBs < 100 nên chích lại. Còn miễn nhiễm thì khác, đã nhiễm dù thấp cũng không cần chích ngừa.

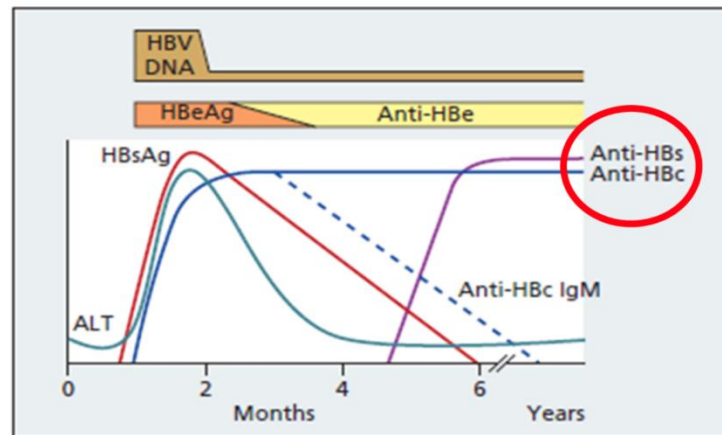
MARKER CỦA NHIỄM HBV

HBsAg	HBV infection (acute or chronic)
HBeAg	High levels of HBV replication and infectivity
Anti-HBe	Low levels of HBV replication and infectivity
Anti-HBc (IgM)	Recent HBV infection/exacerbation
Anti-HBc (IgG)	Recovered or chronic HBV infection
Anti-HBc	HBV infection: acute (IgM) or chronic (IgG)
Anti-HBs	Immunity to HBV infection

NHIỄM HBV CẤP

- 70% không vàng da
- Hội chứng giả cúm, sốt nhẹ, đau hạ sườn phải, vàng da, gan to đau (biến mất sau 1-3 tháng)
- Tăng AST, ALT
- Tổn thương gan nặng: tăng bilirubin và INR kéo dài
- HBsAg (+), IgM anti-HBc (+)

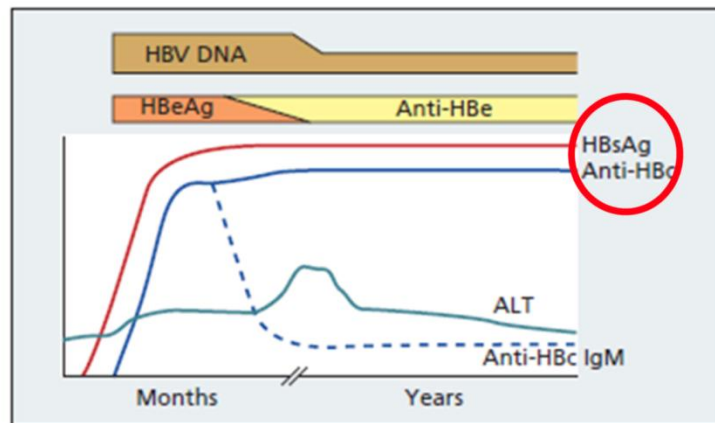
NHIỄM HBV CẤP

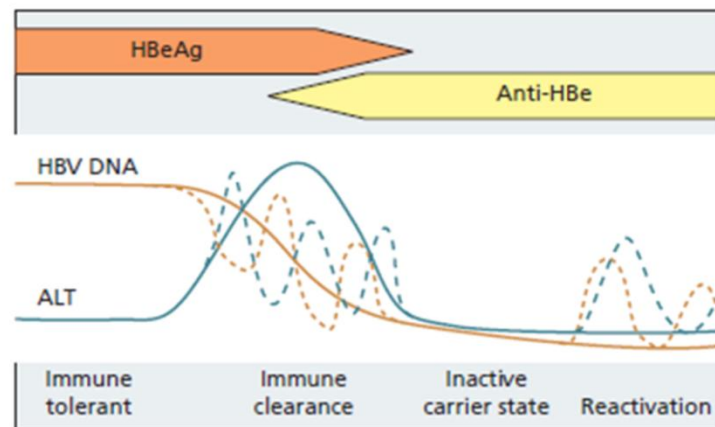
NHIỄM HBV MẠN

- Thường không triệu chứng
- Mệt + đau hạ sườn phải
- KLS: bình thường hay dấu suy tế bào gan mạn
- CLS: có thể hoàn toàn bình thường. Tăng AST, ALT nhẹ đến vừa có thể là bất thường duy nhất.
- HBsAg (+) và IgG anti-HBc (+)

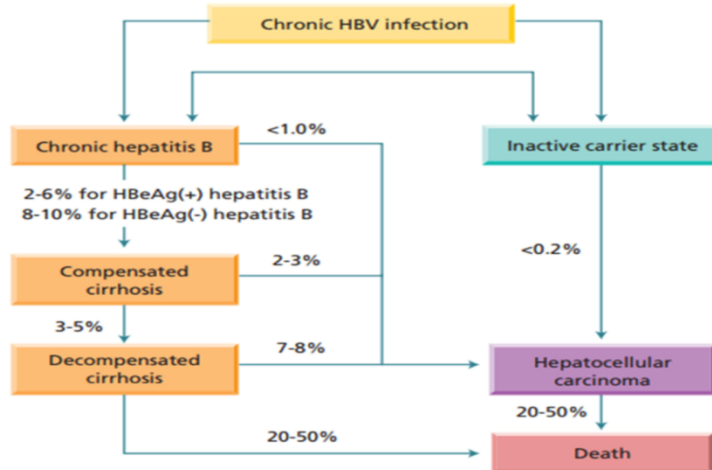
NHIỄM HBV MẠN

NHIỄM HBV MẠN

DIỄN TIẾN

MARKER CHẨN ĐOÁN VIÊM GAN SIÊU VI C

Tài liệu được ghi chép và chia sẻ bởi
<https://www.facebook.com/vuongyds>

VIÊM GAN SIÊU VI C (HCV)

- Flaviviridae: RNA virus
- lây truyền:
  - Máu: quan trọng nhất
    - Tiêm chích ma túy, lọc máu, truyền máu
  - Quan hệ tình dục: MSM (bao cao su ?)
  - Mẹ sang con: < 5% (sữa mẹ ?)

- MSM Men sex men cao hơn sex bình thường. Vợ chồng cả đời chỉ 5% truyền
- Quan hệ tình dục và mẹ sang con rất ít, chủ yếu là đường máu. Đường máu ở VN chủ yếu là: tiêm chích ma túy - truyền máu - chạy thận nhân tạo. VGC phát hiện năm 1992, những ca truyền máu trước 1992, có khả năng nhiễm
→ Trẻ thì hỏi có ma túy, già thì hỏi có truyền máu hay chạy thận không

MARKER CHẨN ĐOÁN HCV

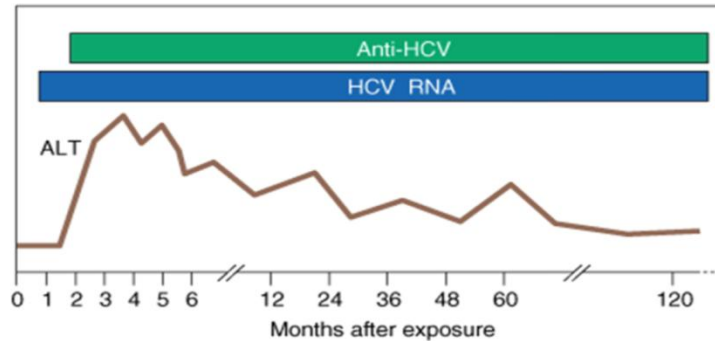
- Anti-HCV: đã từng nhiễm HCV
  - Là xét nghiệm tầm soát đầu tay
  - Xuất hiện 6 tuần sau nhiễm
  - Độ nhạy 99% (3rd generation EIA)
  - Âm giả: lọc máu – suy giảm miễn dịch (nhiễm HIV – bệnh lý ác tính về máu)
- HCV RNA: Xác định hiện có nhiễm HCV
  - Dương tính sau vài ngày nhiễm HCV

- Anti HCV thế hệ 3: dương tính trong 99% người từng tiếp xúc. Âm tính thì chưa từng tiếp xúc hay không có bệnh. Các thế hệ khác nhạy thấp hơn
- Chú ý dương tính 6 tuần sau nhiễm, tồn tại kéo dài nhiều năm nhiều tháng nên
+ Không nói được nhiễm cấp hay mạn vì cấp là nhiễm dưới 6 tháng

- + Không nói hết bệnh hay hiện còn nhiễm
- HCV RNA
- + Dương tính vài ngày sau nhiễm, còn siêu vi là còn, chữa hết sẽ mất.

NHIỄM HCV CẤP

- < 25% có triệu chứng lâm sàng
- 75% tiến triển mạn tính

- 25 sẽ tự hết, 75 vô nhiễm mạn.

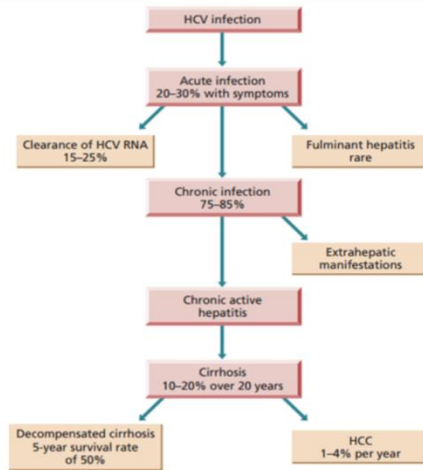
NHIỄM HCV CẤP

- Chẩn đoán cần cả anti-HCV và HCV RNA
  - Anti-HCV (-) và HCV RNA (+): nhiều khả năng nhiễm HCV cấp
  - Xác định: anti-HCV (-) chuyển thành (+)
  - Anti HCV (+) và HCV RNA (+) không thể kết luận cấp hay mạn
    - Vài bệnh nhân nhiễm mạn sản xuất IgM anti-HCV ngắn quãng
    - Không phải tất cả bệnh nhân nhiễm cấp sản xuất IgM an-HCV

- Nếu Bn tới trước 6 tuần sau nhiễm, AntiHCV (-) và HCV ANR (+) do chưa tạo được kháng thể. Xác định khi antiHCV (-) chuyển (+)
- AntiHCV (+) và HCV ANR (-): Tự hết bệnh hoặc điều trị khỏi bệnh

- VGC đột biến rất dữ, không tạo được miễn dịch bền vững nên chữa hết rồi vẫn có nguy cơ bị lại.

VIÊM GAN SIÊU VI C (HCV)

NHIỄM HCV MẠN

- Tầm soát bằng anti-HCV
- Xác định chẩn đoán bằng HCV-RNA

MARKER CHẨN ĐOÁN VIÊM GAN SIÊU VI D

SIÊU VI VIÊM GAN D (HDV)

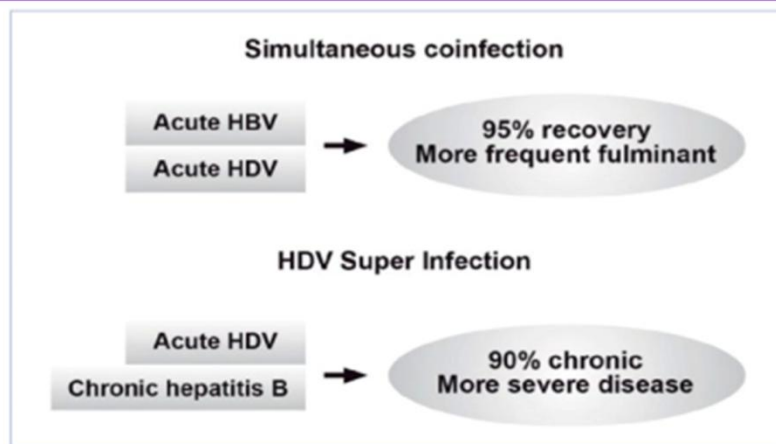

Figure 1. Courses of hepatitis delta

MARKER CHẨN ĐOÁN VIÊM GAN SIÊU VI E

SIÊU VI VIÊM GAN E (HEV)

- Hepeviridae: RNA virus
- lây truyền: đường tiêu hóa
- Thường không triệu chứng lâm sàng, đặc biệt nhiễm khi còn bé
- Có thể nhiễm mạn tính ở bệnh nhân suy giảm miễn dịch (ghép gan hay nhiễm HIV)
- Diễn tiến nặng: có thai, suy giảm miễn dịch hay bệnh gan nền

MARKER CHẨN ĐOÁN NHIỄM HEV

- IgM anti-HEV: nhiễm cấp
- IgG anti-HEV: nhiễm cấp hay đã từng nhiễm HEV
  - Chẩn đoán phân biệt bằng HEV RNA
- Người suy giảm miễn dịch
  - Kháng thể kháng HEV: độ nhạy thấp
  - Chẩn đoán nên dựa vào HEV RNA